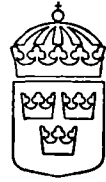

Regeringens proposition

1985/86: 59

om avgiftsuttag till försäkringen för
tilläggs pension

Prop.
1985/86: 59

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 7 november 1985.

På regeringens vägnar

Olof Palme

G. Sigurdson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att avgiften till försäkringen för tilläggs pension tas ut med 10,0 procent för år 1986 och 10,2 procent för år 1987. Vidare föreslås i propositionen vissa följdändringar i lagstiftningen om socialavgifter med hänsyn till det beslutade nya ersättningssystemet för företagshälsovården.

Lag om procentsatser för uttag av avgift för åren 1986 och 1987 till försäkringen för tilläggspension¹

Härigenom föreskrivs att det i 2 kap. 1 § lagen (1981: 691) om socialavgifter nämnda avgiftsuttaget till försäkringen för tilläggspension skall utgöra 10,00 procent för år 1986 och 10,20 procent för år 1987.

2 Förslag till Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Prop. 1985/86: 59

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 § lagen (1981:691) om socialavgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §

Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 1, 5 och 6 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 1 och 5–7 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 2–4 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 11 kap. 3 § lagen om allmän försäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1983: 1055) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1983: 1055) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Nedsättning av arbetsgivaravgifter enligt denna lag skall i första hand avse folkpensionsavgiften och därefter barnomsorgsavgiften.

Nedsättning av egenavgifter skall i första hand avse folkpensionsavgiften och därefter i angiven ordning barnomsorgsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, delpensionsavgiften, arbetsskadeavgiften och tilläggspensionsavgiften.

Nedsättning av egenavgifter skall i första hand avse folkpensionsavgiften och därefter i angiven ordning barnomsorgsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, *arbetarskyddsavgiften*, delpensionsavgiften, arbetsskadeavgiften och tilläggspensionsavgiften.

I fråga om förfarandet för nedsättningen av arbetsgivaravgifter gäller bestämmelserna i lagen (1984: 668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.

I fråga om förfarandet för nedsättningen av egenavgifter gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953: 272).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 november 1985

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon. Hjelm-Wallén, Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Wickbom, Johansson, Hulterström, Lindqvist

Föredragande: statsrådet Sigurdsen

Proposition om avgiftsuttag till försäkringen för tilläggspension

1 Inledning

Försäkringen för tilläggspension (ATP) finansieras genom avgifter som regleras i lagen (1981:691) om socialavgifter, socialavgiftslagen. Avgifterna skall betalas av arbetsgivare samt av den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och har inkomst av annat förvärvsarbete. Avgifterna beräknas på det avgiftsunderlag som anges i lagens 2 kap. om arbetsgivaravgifter eller 3 kap. om egenavgifter. Försäkringen för tilläggspension finansieras också av vinstskatt enligt lagen (1983:219) om tillfällig vinstskatt samt vinstdelningsskatt enligt lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt.

Beslut om avgiftsuttaget för visst år skall fattas senast under året dessförinnan. Det nuvarande avgiftsuttaget har fastställts i lagen (1984:1108) om procentsats för uttag av avgift för år 1985 till försäkringen för tilläggspension.

Enligt 19 kap. 4 § lagen om allmän försäkring skall riksförsäkringsverket vart femte år föreslå avgiftsuttag för nästföljande sju år i den mån uttaget inte redan beslutats. Riksförsäkringsverket har i skrivelse till regeringen den 16 december 1982 lagt fram förslag till avgiftsuttag för ATP för tiden t. o. m. år 1989. Skrivelsen och en sammanställning av remissyttrandena över denna återfinns i prop. 1984/85: 87, bilagorna 1 och 3.

2 ATP-systemet

Avgiftsuttaget för ATP skall vara så avvägt att avgifterna tillsammans med andra tillgängliga medel kan finansiera pensionsutbetalningar, förvaltningskostnader och andra utgifter för försäkringen samt den fondering som behövs.

Omfattningen av ATP-systemet har ökat successivt sedan starten år 1960 och volymmässigt är ATP-systemet fortfarande under uppbyggnad. Antalet ATP-pensionärer ökar för varje år och den genomsnittliga ut-

gående ATP-pensionen ökar genom att de nytilkommande pensionärerna vanligtvis har fler intjänandeår och en högre ATP-poäng. Denna utveckling kommer att fortsätta under de närmaste årtiondena. Antalet ATP-pensionärer beräknas öka ända fram till 2030-talet.

Under ATP-systemets uppbyggnadsperiod har avgiftsuttaget lagts på en sådan nivå att en viss fortlöpande fondbildning har skett. Avsikten med fondbildningen var vid införandetillfället att ersätta det sparandebortfall som bedömdes inträffa och möjliggöra de investeringar som bedömdes behövas för att säkerställa de framtida pensionärernas standard. Genom att i ett tidigt skede anpassa avgiftsuttaget till de mera långsiktiga behoven ville man undvika kraftiga avgiftshöjningar längre fram i tiden då pensionsutbetalningarna nått större omfattning.

Avgiftsuttaget har för de senaste fyra åren fastställts till följande procenttal.

År	1982	1983	1984	1985
Procent	9,4	9,6	10,0 ¹	10,0 ¹

¹ Därav skall 0,2% förvaltas av löntagarfonderna.

De medel som betalas in i ATP-avgifter förs till den allmänna pensionsfonden (AP-fonden). Från AP-fonden finansieras löpande pensionsutbetalningar, förvaltningskostnader och andra utgifter för försäkringen.

Fondförvaltningen är fr. o. m. den 1 januari 1984 uppdelad på nio styrelser. De fem löntagarfondsstyrelserna skall förvalta de medel som inflyter dels från vinstdelningsskatt och tillfällig vinstskatt på 1983 års vinster, dels från en särskild del (0,2 procentenheter) av ATP-avgiften. Löntagarfondsstyrelserna skall årligen överföra en real kapitalavkastning på minst 3 % till AP-fondens pensionsmedel.

För år 1984 understeg avgiftsintäkterna pensionsutbetalningarna med ca 3,7 miljarder kr. Samtidigt hade fonden betydande ränteintäkter. Detta innebar sammantaget att fondens realkapital år 1984 ökade med 1,3 procent, eller med drygt 3 miljarder kr. För år 1985 beräknas avgiftsintäkterna understiga pensionsutbetalningarna med ca 9 miljarder kr. Ökningen av fondens realvärde kan, till följd av de även under innevarande år höga ränteintäkterna, för år 1985 beräknas till 1 procent eller ca 2 miljarder kr.

AP-fondens utveckling påverkas i hög grad av samhällsekonomins utveckling. En god ekonomisk tillväxt med en positiv utveckling av reallöner och realränta medför att fondens inkomster i form av avgifter och ränteintäkter ökar. En låg prisutveckling innebär att utgifterna för pensionsutbetalningar hålls tillbaka. Omvänt gäller att en ekonomisk stagnation och en hög inflation urholkar AP-fonden vid ett oförändrat avgiftsuttag.

3 Avgiftsuttag till försäkringen för tilläggspension under åren 1986 och 1987

Prop. 1985/86: 59

Mitt förslag: Avgiftsuttaget för ATP fastställs till 10,0 procent för år 1986 och till 10,2 procent för år 1987.

Skälen för mitt förslag: ATP-systemet utgör en grundläggande del av det svenska trygghetssystemet. En utgångspunkt för den fortsatta politiken på detta område är att den sociala standard som uppnåtts också skall bevaras. För att detta skall vara möjligt krävs en stark och stabil ekonomi i samhället.

Regeringens ekonomiska politik har lett till en kraftig förbättring av landets ekonomi. En gynnsam utveckling har påbörjats inom för ATP-systemet centrala områden. Tillväxten i ekonomin har stärkt sysselsättningen och skapat möjligheter för en ökning av lönesumman i samhället, dvs. av underlaget för uttag av ATP-avgifter. De kraftfulla insatserna för att bekämpa inflationen kan nu också avläsas i form av en sjunkande inflationstakt. Att inflationen hålls nere på en låg nivå är av stor betydelse för stabiliteten i ATP-systemet, eftersom detta under den pågående uppbyggnadsperioden är speciellt känsligt för variationer i inflationsnivån. En låg inflationsnivå medför också en god real avkastning på fondens kapital. Jag vill samtidigt framhålla att det krävs en stram ekonomisk politik för att bevara de fördelar som nu har uppnåtts och för att garantera en fortsatt god ekonomisk utveckling.

Den ekonomiska situationen för ATP-systemet har under innevarande år varit gynnsam. Denna situation kan förväntas bestå även under år 1986. Jag förordar därför att avgiftsuttaget till försäkringen för tilläggspensionen för detta år fastställs till 10,0 procent av avgiftsunderlaget. För år 1987 bör en höjning ske med 0,2 procentenheter till 10,2 procent av avgiftsunderlaget. Härigenom motverkas tendensen att skillnaden mellan inkomster och pensionsutbetalningar utvecklas på ett ogynnsamt sätt. Jag bedömer att AP-fonden under de båda åren 1986 och 1987 på detta vis kommer att kunna tillföras så mycket medel, efter det att erforderliga utbetalningar har gjorts, att viss real ökning av fondens medel kan ske.

Avgiftsuttaget för åren därefter får prövas mot bakgrund av resultatet av arbetet i kommittén (S 1984:03) för översyn av vissa frågor inom den allmänna pensioneringen. Bl. a. skall kommittén behandla reglerna för värdesäkring av pensionsförmånerna, reglerna för intjänande av ATP och efterlevandepensioneringen. I kommitténs direktiv (Dir. 1984:42) sägs att kommittén bör belysa finansieringsförutsättningarna för pensionsåtagandena mot bakgrund av utvecklingen av avgiftsunderlaget och de realränteinkomster som kan förväntas tillfalla AP-fonden. Kommittén bör också ge sin syn på hur den framtida finansieringen skall tryggas.

4 Vissa följdändringar i lagen (1981: 691) om socialavgifter och i lagen (1983: 1055) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län

Mitt förslag: Som en följd av det beslutade nya ersättningssystemet för företagshälsovården görs vissa ändringar av lagteknisk natur i lagen (1981: 691) om socialavgifter och i lagen (1983: 1055) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län.

Skälen för mitt förslag: Efter förslag i prop. 1984/85: 89 om företagshälsovård och arbetsanpassning beslöt riksdagen (SoU 13, rskr 172) bl. a. en ändring i 3 kap. 1 § socialavgiftslagen som innebär att en egenavgift i form av arbetarskyddsavgift fr. o. m. år 1986 kommer att tas ut av egenföretagare och ensamföretagare. Arbetarskyddsavgiften uppgår till 0,2% av avgiftsunderlaget. Samtidigt sänks egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift i motsvarande mån.

Grunden för beräkning av egenavgift anges i 3 kap. 4 § socialavgiftslagen. Paragrafens första stycke reglerar underlaget för beräkningen av bl. a. sjukförsäkringsavgiften. Där nämns emellertid inte arbetarskyddsavgiften. Mot bakgrund av vad jag nyss har anfört fordras en komplettering i första stycket med avseende på arbetarskyddsavgiften.

I lagen (1983: 1055) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län finns bl. a. bestämmelser om hur nedsättning av egenavgifter skall ske. Lagens 6 § bör kompletteras så att nedsättning av egenavgifter omfattar också arbetarskyddsavgiften.

De här berörda följdändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1986.

5 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom socialdepartementet upprättats förslag till

1. lag om procentsatser för uttag av avgift för åren 1986 och 1987 till försäkringen för tilläggs pension,
2. lag om ändring i lagen (1981: 691) om socialavgifter,
3. lag om ändring i lagen (1983: 1055) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län.

Det under 3 angivna förslaget har upprättats efter samråd med chefen för industridepartementet.

Förslagen är enligt min uppfattning av så enkel beskaffenhet att lagrådsgranskning inte är påkallad.

6 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen.

7 Beslut

Prop. 1985/86: 59

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

